

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

موضوع پایان نامه

تاثیر عملکرد اسلامگریان بر سیاست

خارجی ترکیه پس از جنگ سرد

استاد راهنما:

دکتر اصغر جعفری ولدانی

استاد مشاور:

سید جلال دهقانی فیروز آبادی

نگارش:

اعظم سلامتی

سال تحصیلی:

پاییز ۱۳۸۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

چکیده :

اسلامگرایان افراطی و میانه رو در صحنه سیاست خارجی تغییر و تحولاتی را به وجود آورده اند و ضمن استمرار منجر به بهبودی روابط ترکیه با کشورهای خاور میانه از جمله ایران ، عراق و اسرائیل شده اند. سیاست خارجی ترکیه در منطقه آسیای مرکزی وقفه موجب بهبود روابط سیاسی و اقتصادی با این جمهوریهای تازه تأسیس شده است. قرابت فرهنگی ترکیه با این جمهوریها بطور کلی در صحنه سیاست خارجی ترکیه تأثیرگذار بوده است. سیاست خارجی ترکیه دوران حاکمیت رفاه به رهبری اربکان نگاه به شرق بود. سیاست خارجی اردوغان ادغام نگاه به شرق و غرب می باشد. سیاست خارجی اردوغان عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا می باشد که با وجود اصلاحات ساختاری که صورت گرفته همچنان موانع و محدودیتهای عمده ای در این زمینه وجود دارد. به طور کلی منافع ملی ترکیه ایجاب می کند که خواستار ایجاد صلح و ثبات در منطقه و اجتناب از تنش و درگیری باشد. با توجه به این که ترکیه تنها کشور اسلامی است که خواهان عضویت در اتحادیه اروپا می باشد. منجر به نزدیکی سایر کشورهای اسلامی به اتحادیه اروپا شده و مزایایی را نیز برای این کشورها به دنبال دارد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۹	۱- بیان مسئله
۱۱	۲-سؤال اصلی
۱۱	۳-فرضیه
۱۱	۴-متغیرها
۱۲	۵-اهمیت و ضرورت پژوهش
۱۲	۶-سوابق پژوهش
۱۳	۷-اهداف پژوهش
۱۳	۸-روش گردآوری داده ها
۱۳	۹- تعریف مفاهیم
۱۴	۱۰- سازماندهی پژوهش

فصل دوم: چارچوب نظری (رنالیسم)

۱۸	الف: سیرتکوین نظریه رنالیسم
۲۱	ب: تعریف قدرت سیاسی
۲۴	ج: جایگاه قدرت سیاسی درتئوری رنالیسم
۲۶	د: مفاهیم مرتبط با رنالیسم
۲۶	امنیت ملی
۲۹	اهداف ملی
۳۲	منافع ملی

فصل سوم: احزاب اسلامگرا و عملکرد آنها

- بخش اول: حزب رفاه..... ۴۱
- الف: تاریخچه حزب رفاه..... ۴۱
- ب: ایدئولوژی حزب رفاه..... ۴۶
- ج: پیشینه فعالیت‌های شهری حزب رفاه..... ۵۰
- د: ظهور حزب رفاه و روند اسلامی شدن جامعه و حکومت..... ۵۵
- ه: دلایل پیروزی حزب رفاه در انتخابات ۱۹۹۵..... ۵۸
- و: زمینه‌ها و انگیزه‌های انحلال حزب رفاه..... ۶۰
- بخش دوم: حزب فضیلت..... ۶۸
- الف: تأسیس حزب فضیلت..... ۶۸
- ب: آرمان‌های سیاسی حزب فضیلت..... ۷۰
- ج: چالش‌های درون تشکیلاتی در حزب فضیلت..... ۷۲
- د: انحلال حزب فضیلت و پیامدهای آن..... ۷۴
- بخش سوم: حزب عدالت و توسعه..... ۷۹
- الف: تأسیس حزب عدالت و توسعه..... ۷۹
- ب: عملکردهای حزب عدالت و توسعه..... ۸۷
- ج: عوامل مؤثر در پیروزی حزب عدالت و توسعه..... ۱۰۷
- د: چالش‌های کنونی حزب عدالت و توسعه..... ۱۱۰

فصل چهارم: سیاست خارجی ترکیه در خاورمیانه پس از جنگ سرد

- بخش اول: سیاست خارجی ترکیه در ایران..... ۱۲۹
- الف: سیاست خارجی ترکیه در ایران دوران دولت ائتلافی اربکان ۹۷-۱۹۹۶..... ۱۲۹
- ب: انحلال دولت ائتلافی اربکان و روی کار آمدن لائیکها ۲۰۰۰-۱۹۹۷..... ۱۴۱
- ج: سیاست خارجی ترکیه در ایران دوران حاکمیت حزب عدالت و توسعه ۲۰۰۷-۲۰۰۳..... ۱۴۵
- بخش دوم: سیاست خارجی ترکیه در اسرائیل..... ۱۵۲
- الف: پیشینه روابط ترکیه و اسرائیل..... ۱۵۲
- ب: سیاست خارجی ترکیه در اسرائیل ۲۰۰۰-۱۹۹۰..... ۱۵۲
- ج: سیاست خارجی ترکیه در اسرائیل ۲۰۰۶-۲۰۰۱..... ۱۷۱
- بخش سوم: سیاست خارجی ترکیه در عراق..... ۱۷۸
- الف: سیاست خارجی ترکیه در عراق ۲۰۰۰-۱۹۹۰..... ۱۷۸
- ب: جنگ خلیج فارس و روابط ترکیه و عراق ۱۹۹۵-۱۹۹۰..... ۱۷۹
- ج: سیاست خارجی ترکیه در عراق بعد از جنگ خلیج فارس ۲۰۰۰-۱۹۹۶..... ۱۸۵
- د: سیاست خارجی ترکیه در عراق ۲۰۰۶-۲۰۰۰..... ۱۸۹

فصل پنجم: سیاست خارجی ترکیه در آسیای مرکزی و قفقاز پس از جنگ سرد

- الف: پیشینه روابط ترکیه و آسیای مرکزی و قفقاز..... ۲۰۷
- ب: الگو بودن ترکیه برای جمهوریهای تازه تأسیس..... ۲۰۸
- ج: فعالیتهای ترکیه در آسیای مرکزی و قفقاز..... ۲۰۸
- د: سیاست خارجی ترکیه در آسیای مرکزی و قفقاز ۲۰۰۰-۱۹۹۰..... ۲۱۰
- ه: سیاست خارجی ترکیه در آسیای مرکزی و قفقاز بعد از حوادث ۱۱ س ۲۰۰۱..... ۲۲۲

فصل ششم: سیاست خارجی ترکیه نسبت به اتحادیه اروپا پس از جنگ سرد

الف: پیشینه روابط ترکیه و اتحادیه اروپا	۲۲۸
ب: روند روبه گسترش روابط ترکیه و اتحادیه اروپا ۱۹۹۰-۱۹۹۹	۲۲۹
۱- موافقتنامه آنکارا	۲۲۹
۲- امضاء پروتکل الحاقی	۲۳۰
۳- نشست لوکزامبورگ	۲۳۲
۴- نشست هلسینکی	۲۳۳
ج: عوامل مؤثر بر تحول روابط ترکیه و اتحادیه اروپا	۲۳۳
د: سیاست خارجی ترکیه نسبت به اتحادیه اروپا ۲۰۰۰-۲۰۰۶	۲۴۵
۱- اقدامات اصلاحی ترکیه در مقابل خواسته های اتحادیه اروپا ۲۰۰۱-۲۰۰۳	۲۴۶
۲- روند الحاق ترکیه به اتحادیه اروپا در اجلاس بروکسل ۲۰۰۴	۲۴۹
۳- امضاء سند چارچوب و روند مذاکرات الحاق ترکیه به اتحادیه اروپا ۲۰۰۵	۲۵۳
۴- ادامه روند مذاکرات الحاق ترکیه به اتحادیه اروپا ۲۰۰۶	۲۵۶
نتیجه گیری	۲۶۲
فهرست منابع و مأخذ	۲۷۲

فصل اول

کلیات

بیان مسئله:

طبیعت نظام حاکم بر کشور ترکیه، طبیعتی نخبه‌گرا و غیر دموکراتیک است و مذهب به عنوان پدیده‌ای اجتماعی مورد پذیرش نظام آتاتورکی نبوده و در ابعاد محدود فردی باقی مانده و حقوق اقلیت "کرد" در این کشور نادیده گرفته شده. ارتش در این کشور حضور دارد.

نمونه بارز آن مبارزه با بنیادگرایی اسلامی و دخالت در امور سیاسی کشور و براندازی حزب اسلامی رفاه به رهبری اربکان می باشد.

نقش جهانی ترکیه در دوران پس از جنگ سرد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نقش ترکیه در دوران جنگ سرد محدود به مقابله با کمونیسم بود و در مقابل این کشور به عنوان عضو در پیمان ناتو مورد حمایت این سازمان قرار گرفت. پایان جنگ سرد خطر جنگ جهانی را کاهش داد. به این ترتیب بحران‌ها شکل قومی به خود گرفتند. تجاوز ارمنستان به آذربایجان، نسل‌کشی مسلمانان در بوسنی و جنگ خلیج فارس نمونه‌هایی از خطر واقعی و بی‌ثباتی را نشان می‌دهد. علاوه بر این، ترکیه با خطر توسعه سلاحهای کشتار جمعی و تروریسم از جانب برخی از کشورها روبروست.

این خطرها در کنار افزایش جنایات سازماندهی شده، قاچاق سلاح و مواد مخدر، توسعه سیاسی و اقتصادی این منطقه استراتژیک را به مخاطره می‌افکند. نقش ترکیه در خط مقدم در نتیجه این تغییرات در نظام بین‌الملل بعد از جنگ سرد اهمیت بیشتری پیدا کرده است. این کشور بعد از اتمام جنگ سرد جایگاه استراتژیک خود را از دست داده ولی مسئولین این کشور شدیداً تلاش میکنند که موقعیت ترکیه را در منطقه آسیای میانه و خاورمیانه با اهمیت نشان دهند. سیاست ترکیه در هماهنگی با سیاست خارجی رژیم اسرائیل است. سیاست خارجی ترکیه بعد از جنگ سرد در خاورمیانه برحول دو محور قرار دارد. اول، حضور فعال سیاسی، اقتصادی و نظامی در آسیای میانه و تفهیم این موضوع که ترکیه باید به عنوان دروازه اصلی ورود به این منطقه شناخته شود. دوم، نقش این

کشور در فرایند سازش بین اعراب و اسرائیل و همکاری بیشتر نظامی، سیاسی، اقتصادی با این رژیم، این دور رژیم تلاش میکنند که خود را به عنوان تنها دموکراسی و قدرت اقتصادی در خاور میانه نشان دهند. باروی کارآمدن اسلامگرایان در ترکیه دوران جدیدی در حال ظهور است. این دوران را میتوان با مفهوم پسا کمالیسم توصیف کرد. که اصلی ترین ویژگی آن تضعیف سنت دولت سالاری در عرصه های مختلف و تقویت جامعه مدنی و بخش خصوصی می باشد. ۱

پیروزی قاطع حزب عدالت و توسعه، در انتخابات پارلمانی نوامبر ۲۰۰۲ و تشکیل یک حکومت قدرتمند به رهبری رجب طیب اردوغان فضای جدیدی را در عرصه سیاست خارجی این کشور به وجود آورده است. از ارکان سیاست خارجی حزب عدالت و توسعه وارد کردن ترکیه در اتحادیه اروپا می باشد. اجرای اصلاحات حقوقی، اقتصادی و سیاسی برای پیوستن به اتحادیه اروپا و تحقق معیارهای کپنهاک می تواند هر چه بیشتر موقعیت حزب عدالت و توسعه را در حال تقویت و نیز

موقعیت احزاب سکولار و کمالیست را تضعیف کند. مشروط به اینکه اتفاق ویژه خاصی رخ ندهد. تداوم حضور اسلامگرایان در عرصه سیاسی مستلزم احترام گذاشتن، از یک سو به قواعد بازی دموکراتیک و پای بندی به اصل سکولاریسم از سوی دیگر است. چنین باوری به معنای تعدیل مواضع اسلامگرایان در قبال ارزشهای مدرن و لیبرال دموکراسی به شمار میرود. تفاوت میان دودسته از اسلامگراها وجود دارد. در حالی که اسلامگرایان در گذشته (اریکان از حزب رفاه) این مفاهیم را بیگانه با اسلام میدانستند. در حال حاضر آنها احساس میکنند. غرب تنها یارو یاور آنها در مقابله با سکولارهاست. آنها در دفاع از مواضع خود نه به اسلام بلکه به دموکراسی، حقوق بشر و پولورالیسم متوسل میشوند. آنها حتی از فرایند غربی شدن حمایت کرده و میخواهند از سکولارها که این روند را به سر منزل مقصود یعنی اتحادیه اروپا برسانند. در سطح منطقه ترکیه، تلاش میکند که به یک الگوی اقتصادی و سیاسی برای کشورهای مسلمان آسیای مرکزی وقفاز تبدیل شود. اسلامگراها سعی دارند تلفیقی از اسلام و دموکراسی را به عنوان الگو ارائه داده و یا به تعبیر دیگر نشان دهند که اسلام مخالف دموکراسی نیست. در سطح فرمانطقه ای نیز اتحادیه اروپا خواهان تداوم اصلاحات در ترکیه

وبه تبع آن تبدیل اسلامگرایان و روند اسلامگرایی در این کشور هستند. با توجه به نیازی که ترکیه به انرژی خاورمیانه دارد تلاش میکند ضمن حفظ روابط دوجانبه تجاری و اقتصادی با کشورهای نفت خیز منطقه، هم راستا با قدرتهای صنعتی و در حال صنعتی شدن از افزایش نا امنی و بی ثباتی که میتواند قیمت نفت را افزایش دهد، به نحوی جلوگیری کند. ترکیه امیدوار است طی دهه آینده به یک قطب انتقال نفت و گاز آسیای مرکزی و قفقاز و خاورمیانه به اروپا تبدیل شود و از قبل ترانزیت، منافع اقتصادی قابل توجهی عاید خود کند. ۲

سوال اصلی:

عملکرد اسلامگرایان چه تاثیری در سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد داشته است؟

فرضیه:

عملکرد اسلامگرایان در زمینه سیاست خارجی ضمن استمرار منجر به بهبود روابط ترکیه با کشورهای منطقه شده است.

متغیرها:

متغیر مستقل: اسلامگرایان، شاخصهای مرتبط با آن {احزاب اسلامی: حزب رفاه، حزب فضیلت، حزب عدالت و توسعه} متغیر وابسته: سیاست خارجی، شاخصهای مرتبط با آن {نزدیکی به اتحادیه اروپا، بهبود روابط با کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز، رابطه با کشورهای نفت خیز خاورمیانه از جمله ایران و عراق، استمرار روابط سیاسی، نظامی با اسرائیل}.

اهمیت و ضرورت پژوهش:

باتوجه به اینکه ترکیه کشوری است که برسرراه اروپا و آسیا قرار دارد، میتواند پل ارتباطی در میان کشورهای خاورمیانه و آسیای مرکزی و قفقاز را برپا کند. ترکیه کشوری با سیستم اقتصاد بازار آزاد است. از این طریق می تواند به راحتی با کشورهای منطقه روابط تجاری برقرار کند. به دنبال پایان جنگ سرد و فروپاشی شوروی و به وجود آمدن دولتهای تازه تأسیس، از آنجایی که این دولتها قرابت فرهنگی با ترکیه داشتند و به دنبال مشکلات اقتصادی که با آن روبرو بودند، ترکیه فرصت را مغتنم شمرده و با این دولتها وارد عرصه های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی شده است. در منطقه خاورمیانه ترکیه ضرورت دارد که با عراق به علت مسئله کردها و با اسرائیل به دلایل نظامی و با ایران به دلایل اقتصادی و سیاسی رابطه برقرار کند.

سوابق پژوهش:

در ارتباط با این موضوع مقالات متعددی به زبان فارسی وجود دارد که این مقالات در نشریات معتبر چاپ شده از جمله مقاله دکتر اصغر جعفری ولدانی که تحت عنوان نقش ترکیه در منطقه می باشد. کتب فارسی در این زمینه محدود میباشد. از جمله کتاب جواد انصاری تحت عنوان ترکیه در جستجوی نقش تازه در منطقه می باشد. در زمینه رشد اسلامگرایی در ترکیه نیز کتب محدودی وجود دارد. از جمله علل رشد اسلامگرایی در ترکیه که تألیف محمد رضا زارع میباشد. از میان نشریات معتبر خارجی مقاله ای تحت عنوان توازن عمل ترکیه در خاورمیانه از سامی کوهن میباشد. این مقاله در نشریه *International affairs* چاپ شده است که به بحث سیاست خارجی ترکیه اشاره دارد. مقاله دکتر ولدانی در ارتباط با سیاست خارجی ترکیه در منطقه می باشد. کتاب آقای جواد انصاری به کلیاتی در مورد ترکیه اشاره کرده است. کتاب آقای زارع به روند رشد اسلامگرایی در ترکیه اشاره

کرده است. در این پژوهش سعی شده به روند رشد اسلامگرایی و همچنین تأثیر عملکرد اسلامگرایان در صحنه سیاست خارجی ترکیه و تغییر و تحولاتی که به وجود آورده اند پرداخته شود در آثار ذکر شده به این مسأله اشاره ای نشده است.

اهداف پژوهش:

هدف از انجام پژوهش بررسی عملکرد گروههای اسلامگرا در زمینه سیاست خارجی و تحولات بنیادین در این زمینه میباشد. از جمله این تحولات بهبود روابط ترکیه با کشورهای منطقه به طور نمونه ایران میباشد. با توجه به قابلیت‌های اقتصادی و تجاری که ترکیه دارد میتواند دایره آسپای مرکزی و قفقاز وارد عرصه عمل شود همچنین باروی کارآمدن اسلامگرایان میانه رو در ترکیه امیدهای زیادی در پیوستن این کشور به اتحادیه اروپا وجود دارد.

روش گردآوری داده ها:

اطلاعات و داده های این پژوهش از طریق منابع کتابخانه ای و اینترنت جمع آوری شده است. روش تحقیق، روش توصیفی - تاریخی - تبیینی میباشد. از مشکلات و تنگناهای تحقیق، عدم دسترسی به منابع دست اول و فارسی میباشد.

تعریف مفاهیم:

سیاست خارجی: از نظر روزنا، عبارتند از یک استراتژی یا یک رشته اعمال از قبل طرح ریزی شده توسط تصمیم گیرندگان که مقصود آن دست یابی به اهداف معین، در چارچوب منافع ملی و در محیط بین الملل است. به طور خلاصه می توان گفت: که سیاست خارجی شامل تعیین و اجرا یک سلسله

اهداف و منافع ملی است که در صحنه بین المللی از سوی دولتها انجام می پذیرد و به نوعی ابتکار عمل یک دولت و یا واکنش آن در قبال کنش دیگر دولتهاست. ۳

احزاب سیاسی: گروههایی از مردم که بر اساس یک سلسله منافع و علایق مشترک به یکدیگر پیوند داده می شوند و تشکیل گروههای ذی نفوذ را می دهند و عملکرد دولت را تحت تأثیر قرار می دهند.

اسلامگرایان: به رغم تنوعاتی که میان گروههای اسلامگرا وجود دارد، همه این گروهها در یک نکته اشتراک دارند. آن نکته عبارت است از خواست و تمایل آنها برای اسلامی کردن یا به عبارت دیگر خواستار تغییر ساختارهای اجتماعی هستند. اسلامگرایان بر این باورند که امروزه هیچ جامعه ای در جهان وجود ندارد که بر اساس اصول اسلامی استوار باشد. این گروه بر این باورند که حوزه سیاست باید به صورت بنیادین تغییر کند. اجرای شریعت به عنوان یکی از اصلی ترین راهکارها، در رسیدن به این هدف (اسلامی کردن جامعه) مورد توجه اکثر اسلامگرایان است. ۴

سازماندهی تحقیق:

در فصل اول سعی شده به کلیات پراخته شود. در فصل دوم به چارچوب نظری پرداخته شده و چارچوب استفاده شده تئوری رئالیسم میباشد. در فصل سوم به احزاب اسلامگرا و نحوه عملکرد آنها پرداخته شده که شامل ۳ بخش عمده می باشد.

بخش اول: روی کار آمدن حزب رفاه

بخش دوم: روی کار آمدن حزب فضیلت

بخش سوم: روی کار آمدن حزب عدالت و توسعه

در فصل چهارم سیاست خارجی ترکیه در خاورمیانه بعد از جنگ سرد مورد بررسی قرار گرفته که شامل سه بخش عمده میباشد .

بخش اول: سیاست خارجی ترکیه در ایران

بخش دوم: سیاست خارجی ترکیه در اسرائیل

بخش سوم: سیاست خارجی ترکیه در عراق می باشد.

در فصل پنجم به سیاست خارجی ترکیه در آسیای مرکزی وقفه اشاره شده است.

در فصل ششم سیاست خارجی ترکیه نسبت به اتحادیه اروپا مورد بررسی قرار گرفته است.

در پایان نتیجه گیری و فهرست منابع و مآخذ ذکر شده است.

پی‌نوشت‌های فصل اول

- ۱- بهزاد شاهنده، "تأملی در خصوص ترکیه و مسائل ساختاری و قومی آن" فصلنامه مطالعات خاورمیانه سال هشتم، شماره سوم، پاییز ۱۳۸۰، ص ۵۹.
- ۲- منوچهر نودریان، "ترکیه، سیاست داخلی، امنیت منطقه ای و خاورمیانه" نگاه، گزارشها و تحلیل‌های نظامی و راهبردی، سال اول، شماره ۵، مرداد ۱۳۷۹، ص ۳۶.
- ۳- کی. جی. هالستی، مبانی تحلیل سیاست بین الملل، ترجمه بهرام مستقیمی و مسعود طارم سری، (تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۳)، ص ۱۰۰.
- ۴- محمد رضا زارع، علل رشد اسلامگرایی در ترکیه، (تهران: اندیشه سازان نو، ۱۳۸۲)، صص ۸۹-۹۰.

فصل دوم

چارچوب نظری

فصل دوم : چارچوب نظری

رئالیسم

الف : سیر تکوین نظریه رئالیسم:

هنگامی که آتش جنگ جهانی دوم با حمله آلمان به لهستان شعله ور شد به همراه آن ایده الیسم مسلط بر روابط بین الملل نیز که مظهر آن جامعه بین الملل بود افول کرد و زمینه مناسبی برای اظهار وجود و صورت بندی نظریه واقع گرایی فراهم آمد. واقع گرایان برخلاف آرمان گرایان، به جای تأکید بر آرمانها در روابط بین الملل، بر قدرت و منافع تأکید می کردند. به طور کلی واقعگرایی، محافظه کار و عینیت گرا و نسبت به اصول آرمان گرایانه بدگمان است و به درسهای تاریخ احترام می گذارد.

نظریه واقع گرایی از دهه ۱۹۴۰ تا دهه ۱۹۶۰ بر مطالعه روابط بین الملل استیلا داشت. قالب فکری مرسوم به قالب فکری سنتی نظام بین الملل، مبتنی بر مفروضاتی است که در واقعگرایی یافت می شود:

- ۱- دولتهای ملی بازیگران اصلی در یک نظام "دولت محور" هستند.
- ۲- سیاست داخلی را می توان به وضوح از سیاست خارجی تفکیک کرد.
- ۳- سیاست بین الملل کشمکش بر سر قدرت در یک محیط فاقد مرجع فائده مرکزی است.
- ۴- واقع گرایی سیاسی بر این باور است که سیاست همانند جامعه مشمول قوانین عینی است که ریشه در نهاد بشر دارند. برای بهبود وضع جامعه نخست باید قوانینی را که جوامع بر اساس آنها زندگی می کنند درک کرد. عمل این قوانین از خواست مائرنمی پذیرد و لذا مبارزه انسان با این قوانین تنها به بهای شکست میسر است. یکی از مفروضات این مکتب آن است که ماهیت سیاست خارجی را

صرفاً میتوان از راه بررسی رفتارهای سیاسی انجام شده و پیامدهای قابل پیش بینی این رفتارها تعیین نمود. بدین ترتیب می توان آنچه دولتمردان واقعا انجام داده اند درک کرد .

پیا مدهای قابل پیش بینی رفتارهای آنها نشان می دهد که اهداف آنها چه بوده است .

۵- راهنمای اصلی که به واقعگرایی سیاسی کمک می کند تا راهش را در عرصه سیاست بین الملل پیدا کند، مفهوم منافع است که در چارچوب قدرت تعریف می شود. این مفهوم بین استدلالی که می خواهد سیاست بین الملل را درک کند و واقعیاتی که باید درک شوند، رابطه برقرار میکند. طرح نظریه سیاسی، اعم از سیاست بین الملل و سیاست داخلی، بدون چنین مفهومی کاملاً محال است. بدون این مفهوم نمی توانیم واقعیات سیاسی را از واقعیات غیرسیاسی تشخیص دهیم و همچنین نمی توانیم حداقل نظم لازم را در گستره سیاسی ایجاد کنیم.

فرض ما این است که دولتمردان بر اساس مفهوم منافع در چارچوب قدرت تفکر و رفتار می کنند. شواهد تاریخی نیز مؤید این فرض است. این فرض به ما این اجازه را میدهد. اقداماتی را که یک سیاستمدار در گذشته، حال یا آینده در صحنه سیاسی انجام داده یا میدهد به همان ترتیب دنبال کنیم. مفهوم منافع در مورد بازیگر، این مفهوم عملاً منطقی را میسر میکند و چنان استمرار را در سیاست خارجی بوجود می آورد که ما را قادر می سازد ترکیه یا سایر دولتها را صرفه نظر از انگیزه ها، اولویتهای و صفات و خصوصیات فکری و اخلاقی متفاوت دولتمردان درک کنیم و آن را عقلانی، مستمر و منسجم تلقی نماییم. بدین ترتیب نظریه واقعگرا در سیاست بین الملل در برابر دو مغلطه رایج، یعنی توجه به انگیزه ها^۱ و اولویتهای^۲ ایدئولوژیک موضع می گیرد. ۱.

این مسأله که تمامی سیاستهای خارجی همواره این جریان عقلانی، عینی و غیر احساسی را تعقیب نمی کنند و منطقی است عناصر محتمل الوقوع شخصیت، تعصبات، اولویتهای ذهنی و ضعف فکرواراده که بر جسم اثر می گذارد، لاجرم سیاستهای خارجی را از مسیر عقلانی منحرف می سازد و به

Motives - 1

Ideological preferences- 2